

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Історико-побутовий танець»

підготовки бакалавр

спеціальності 024 «Хореографія»

освітньо-професійної програми «Хореографія»

Силабус навчальної дисципліни «Історико-побутовий танець» підготовки бакалавра, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 024 «Хореографія, за освітньою програмою «Хореографія»

Розробник: старший викладач Захарчук Н. В

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри хореографії

протокол № 2 від 27 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри:

доц. Косаковська Л. П.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» Спеціальність 024 «Хореографія» Освітня програма «Хореографія» Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 8 год.
ІНДЗ: немає		Практичні - 36 год.
		Самостійна робота 70 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Захарчук Наталія Володимирівна

Посада – старший викладач

Контактна інформація (0957288323, nataliavol@ukr.net)

Дні занять (посилання на електронний розклад)

III. Опис дисципліни

Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Історико-побутовий танець» вивчає взірці танцювальної культури давнини, виховує виконавчу манеру, сприяє підвищенню фахового рівня, збагаченню досвіду сприйняття давнього бального танцю, знань з історії балету, поглибленого розуміння танцювальних стилів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історико-побутовий танець» є повідомлення нових знань та формування пізнавальних завдань про танцювальну культуру, стилі, манеру давніх побутових танців. Основним завданням є практичне вивчення рухів та танцювальних етюдів, оволодіння навичками виконання західноєвропейських бальних танців XVI – XIX століть.

Компетентності

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Історико-побутовий танець» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія»: ЗК-1. Здатність навчатися та самонавчатися. ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї, креативність. ЗК-3. Здатність знаходити, обробляти інформацію з різних джерел. ЗК-6. Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії. ЗК-8. Цінування та повага різноманітності та

мультикультурності. ЗК-9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-11. Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії і принципи у навчанні та професійній діяльності. ФК-4. Здатність продукувати креативні ідеї, обговорювати їх в команді, розробляти алгоритм їх практичного втілення в арт-проекті та ефективно вирішувати завдання по його реалізації. ФК-5. Володіння спеціальною хореографічною термінологією (французькою та англійською мовами), знання програмних вимог з хореографічних дисциплін для студентів ЗВО та володіння методикою їх викладання.. ФК-11. Бути готовим до посадових обов'язків, володіти навичками індивідуальної та колективної роботи зі студентами, мати педагогічний такт та високі моральні якості. ФН-15. Здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії. ФК-16. Здатність створювати навчально-методичне забезпечення з хореографічних дисциплін.

1. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Танцювальна культура європейських країн XVI- XIX ст.						
Тема 1. Виникнення, розвиток та значення побутових та соціальних танців давнини. Вивчення позицій ніг та рук. Положення корпусу і рук. Позиції ніг. Поклони кавалерів XVI-XVIII століть. Реверанси дам XVI – XVIII століть.	22	2	2	17	1	10
Тема 2. Побутові танці XVI-XVIII століть. Вивчення танцювальних рухів XVI-XVIII століть. Легкий танцювальний крок (pas marche). Ковзний крок (pas glissé). Крок з підніманням на півпальці (pas élevé). Крок з перенесенням корпусу (pas dégagé). Подвійний ковзний крок (pas chassé). Balancé. Вивчення прикладів танців XVI-XVIII століть. XVII століття: «Селянський брань», «Фарандола»,	36	2	16	17	1	10

«Салонний брань». XVII століття: «Павана», «Повільний менует», «Швидкий менует». XVIII століття: «Полонез», «Гавот».						
Тема 3. Побутові танці XIX століття. Вивчення поклонів, реверансів та основних рухів XIX століття. Поклони кавалерів XIX століття. Реверанси дам XIX століття. Напівуклін дам (кніксен) XIX століття. Форми <i>pas chassé</i> . <i>pas вальсу</i> , <i>pas польки</i> . Легкий біг (<i>pas couru</i>). Парадний крок (<i>pas gala</i>). Значення музики і хореографії вальсу для розвитку танцювального мистецтва.	26	4	2	18	2	10
Тема 4. Вивчення прикладів танців XIX століття. «Французька кадриль». «Вальс в три <i>pas</i> ». «Алеман». «Мазурка». «Полька». Вивчення танцювальних композицій кінця XIX, початку XX століть: «Па-де-грас», «Па-де-патенер».	36		16	18	2	10
Разом за модулем 1	120	8	36	70	6	40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						немає
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів						100

Форма контролю*: МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота,
Р – реферат.

Завдання для самостійного опрацювання.

1. Виконати запис етюдів «Павана», вказати музичний розмір, описати за фігурами.
2. Виконати запис етюдів «Швидкий менует», вказати музичний розмір, описати за фігурами.
3. Виконати запис етюдів «Алеман», вказати музичний розмір, описати за фігурами.
4. Виконати запис етюдів «Мазурка», вказати музичний розмір, описати за фігурами.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента.

Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття в online форматі.

Політика щодо академічної доброчесності.

Списування під час виконання тестових завдань заборонені (в тому числі, із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час online тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів, оцінюється на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

1. Басданси – найдавніші танці придворних.
2. Французькі придворні вистави XVI – початку XVII століття.
3. Менует – один із найпопулярніших танців XVII століття.
4. Теоретичні праці про побутовий танець давнини.
5. Заснування Паризької Академії танцю – вагомий етап у розвитку хореографічного мистецтва.
6. Вплив побутових танців XVI – XVII століть на розвиток сценічного танцю та виникнення балетного театру.
7. Театралізовані бали-маскаради, міські танцювальні вечори, громадські бали.
8. Значення музики Йогана Штрауса для вдосконалення хореографічних форм вальсу.
9. Створення вальсових мелодій для балу відомими композиторами XIX століття.
10. Спрощені побутові танцювальні форми кінця XIX століття.
11. Побутові танці XIX століття – розквіт масових бальних танців.
12. Танці у релігійних церемоніях.
13. Побутові танці Середньовіччя, їх різновиди та характерні особливості.

14. Перші теоретичні трактати про танець.
15. Танець у придворних видовищах: балет-маскарад, балети з виходами.
16. Творча та реформаторська діяльність П'єра Бошана.
17. Значення найпростіших танцювальних форм доби Середньовіччя у становленні побутового танцю XVI – XVII століть.
18. Характерні особливості побутових танців доби Відродження.
19. Різновиди та характерні особливості побутових танців доби Середньовіччя.
20. Архітектоніка придворних танців Середньовіччя.
21. Вплив танцювального мистецтва жонглерів та трубадурів на танець придворних.
22. Пізнє Відродження – важливий період для становлення балету як самостійного виду мистецтва та змін у бальному танці.
23. Значення менуету та гавоту у становленні класичного танцю.

Тестові завдання

Тестові завдання мають три варіанти відповідей, один з яких правильний.

Завдання на знання термінів з історико-побутового танцю.

Allongé (а лян же): а) на пів виворотна позиція ніг; б) пом'якшене, подовжене положення рук; в) злегка відведені назад плечі.

Applomb (апломб) – а) упевнена, вільна манера виконання; б) підготовка до виконання рухів; в) повільна хода.

Arabesque (арабеск). У яких побутових танцях виконували цю позу? Варіанти відповідей у танці: а) Тампет; б) Фарандола; в) Менует.

Assemblé (асамбле) – а) малий стрибок на двох ногах на одному місці; б) малий стрибок з обертом; в) стрибок, при виконанні якого потрібно зібрати ноги в повітрі.

Attitude (атітюд) – а) поза, під час виконання якої відведена нога назад зігнута в коліні; б) поза, під час виконання якої, напружена нога відведена назад; в) поза, під час виконання якої руки розміщені в III позиції.

Bourrée (буре) – а) дрібний танцювальний біг; б) крок танцю XVIII ст.; в) крок із підстрибуванням.

Pas de bourrée (па де буре) – а) карбований крок; б) крок із присіданням; в) крок із підстрибуванням.

Pas chassé (шасе) – а) крок із присіданням; б) подвійний ковзний крок з однієї ноги; в) потрійний ковзний крок з однієї ноги.

Dégagé (дегаже) – а) перехід з однієї ноги на другу; б) напівприсідання на одній нозі; в) піднімання на півпальці.

Pas éléver (елеве) – а) крок з підніманням на півпальці; б) крок з переходом із однієї ноги на другу; в) крок з підніманням вільної ноги вперед.

En tournant (ан турнан) – а) коло ногою по підлозі; б) поворот під час виконання будь-яких *pas*; в) оберт навколо своєї осі.

En rond (ан ронд) – а) стати в колону; б) стати в лінію; в) стати в коло.

Gallop (галопп) – а) стрибати; б) гнати; в) бігти.

Pas glissade (глісад) – а) маленький стрибок; б) великий стрибок; в) стрибок на одній нозі.

Pas balancé (балансе) – а) рівновага; б) похитування; в) вісь.

Pas glissé (глісе) – а) ковзний крок; б) чіткий крок; в) крок із підстрибуванням.

Pas marché (па марше) – а) танцювальний крок з носка; б) танцювальний крок з п'ятки; в) танцювальний крок з присіданням.

Passé par terre (пассе пар тер) – а) переведення ноги, яка проходить повз коліно; б) піднімання ноги; в) переведення ноги по підлозі.

Pointe (пуанте) – а) міцний гострий носок; б) зібрані пальці; в) кидок ногою.

Révérence (реверанс) – а) жіночий уклін у побутових танцях; б) запрошення до танцю; в) завершення танцю.

Relevé (релеве) – а) рух уперед; б) підняття на півпальці; в) піднімання рук.

Tour (тур) – а) коло ногою по підлозі; б) оберт тіла навколо вертикальної осі на 360°; в) оберт тіла на 180°.

Pas gala (па гала) – а) біг; б) крок з носка; в) парадний крок.

Pas couru (па курю) – а) легкий біг; б) біг з карбуванням кроків; в) парадний крок.

Pas grave (па грав) – а) крок з підніманням на півпальці; б) поважний крок; в) крок убік.

Pas menuet (па меню) – а) основний крок мазурки; б) основний крок польки; в) основний крок менуету.

Vis-a-vis (візаві) – а) пари, які шикуються в колону; б) пари, які стоять навпроти; в) пари, які стоять в лінії.

Fase a fase (фас а фас) – а) лицем до лица; б) спина до спини; в) боком один до одного.

Dos a dos (до за до) – а) оберт у парі; б) спина до спини; в) плече до плеча.

Changement de dames (шанжман де дам) – а) пари міняються місцями; б) зміна дам; в) кавалери запрошують дам.

Завдання на знання танцювальної культури та манери виконання західноєвропейських бальних танців XVI – XIX ст.

У якому бальному танці виконується фігура – *Pas grave* (па грав)? а) у бранлі; б) повільному менуеті; в) вальсі.

Гавот XVIII століття це: а) французький народний танець; б) італійський народний танець; в) манірний танець стилю рококо в хореографії.

Яким танцем, як правило, розпочиналися придворні бали XVIII– XIXст.? а) вальсом; б) полонезом; в) мазуркою.

Фарандола це – а) давній французький танець, батьківщиною якого є Прованс; б) давній французький танець, який виконували селяни Бургундії; в) круговий танець, який виконували, вишикувавшись парами.

Який із танців належить до стилю бароко в хореографії?: а) павана; б) менует; в) вальс.

Яку назву мали давні придворні танці, в яких не виконувалися стрибки? а) бранлі; б) мазурки; в) бас-данси.

Якого походження танець Вольта? а) французького; б) італійського; в) німецького.

Від якого з давніх танців походить вальс? а) бранль; б) фарандола; в) лендлер.

В якому бальному танці виконуються форми *pas chassé* (па шасе)? а) у бранлі; б) у французькій кадрилі; в) у вальсі.

Павана – танець: а) доби Відродження; б) доби Просвітництва; в) раннього Середньовіччя.

Що таке трен? а) пелерина; б) капелюх; в) шлейф.

Якого походження танець Павана? а) французького; б) іспанського; в) німецького.

До якої групи хороводів належить Бранль? а) до хороводів, у яких відображаються трудові процеси; б) до хороводів, які виконують жінки; в) до хороводів, де оспівується природа.

Який танець у XVII столітті називали “королем танців і танцем королів”? а) вальс; б) гавот; в) менует.

Коли була заснована Паризька академія танцю? а) у 1789 році; б) у 1661 році; в) у 1812 році.

У якому танці виконувалися такі рухи, як *pas assemblé*, *pas glissade*, *pas jeté*, *pas emboité*? а) у вальсі; б) у тампеті; в) у гавоті.

Бальний танець початку XIX століття, який має просту форму, жвавий, побудований на легких кроках у повороті: а) падеграс; б) мазурка; в) полька.

Алеман – це вальс, який виконували: а) у парі (кавалер і дама); б) утрюх (кавалером і двома дамами); в) виконували лише дами.

Танець, який потребував спеціальної підготовки та тренувань, виконувався по колу будь-якою кількістю пар у жвавому темпі: а) мазурка; б) менует; в) французька кадрилль.

Кого із видатних композиторів називали королем вальсу: а) Ф. Шопена; б) Й. Штрауса; в) П. Чайковського.

Якого походження бальна полька? а) французького; б) чеського; в) італійського.

Народний танець “Ходзони” на балах називали: а) бас-данси; б) полонез; в) мазурка.

Хто автор книги “Бальний танець XVI–XIX століть”? а) А. Ваганова; б) М. Івановський; в) М. Васильєва-Рожественська.

У якому бальному танці виконуються пози *croisée*, *efface*, *arabesques*? а) швидкий менует; б) павана; в) вольта.

Указ про заснування Асамблей було запроваджено: а) Людовіком XIV – у 1661 році; Петром I – у 1718 році; в) Карлом VI – у 1393 році.

Бальний танець виник: а) в Італії; б) у Франції; в) в Німеччині.

На стиль та виконання бальних танців суттєвий вплив мали: а) релігійні переконання; б) стиль одягу; в) зала, в якій відбувалися бали.

Карне де баль – це: а) бальна сукня зі шлейфом; б) маленька книжечка, куди дами записували імена кавалерів, які запрошували їх до танцю, згідно із програмою балу; в) маленька книжечка, куди записували складні фігури танців.

Кніксен – це: а) реверанс з коротким присіданням у жінок і легким, швидким нахилом голови у чоловіків; б) манірний, повільний жіночий реверанс і шанобливий чоловічий уклін із салютом; в) швидка хода.

Визначте правильний термін, що означає давній бальний танець: а) *ballon*; б) *ballo*; в) *ballonné*.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Васильева-Рождественская М. Историко-бытовой танец: учебное пособие. М. : Искусство, 1987. 392с.
2. Захарчук Н. В. Историко побутовий танець. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 48 с.
3. Захарчук Н. Словник основних термінів з методики вивчення класичного танцю. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 56 с.
4. Ивановский Н. П. Бальный танец XVI – XIX веков. Калининград: Янтарный сказ, 2004. 208 с.: ил.
5. Стамеров К. Нариси з історії костюмів. Частина 2 Київ. : Мистецтво, 1978. 172с.

Додаткова література

1. Балет: энциклопедия / гл. ред. Ю. Н. Григорович. М. : Сов. энциклопедия, 1981. 623 с.
2. Блок Л. Классический танец: История и современность. М. : Искусство, 1987. 556 с.
3. Гватерини М. Азбука балета. М. : БММ АО, 2001. 240 с. : ил.
4. Красовская В. Западноевропейський балетный театр: Очерки истории: От истоков до середины X века. М. : Искусство, 1979. 295с.
5. Красовская В. Западноевропейський балетный театр: Очерки истории: Эпоха Новера. Л. : Искусство, 1981. 286с.

6. Красовская В. Западноевропейський балетний театр: Очерки истории: Преромантизм. Л. : Искусство, 1983. 431с.

7. Худеков С. Иллюстрированная история танца. – М . : Эксмо, 2009. 288 с.: ил.

Інтернет ресурси

Схвалено Вченою радою

Волинського національного університету імені Лесі

Українки Протокол №10 від 28 серпня 2020 р.

Погоджено:

Проректор з навчальної роботи та рекрутації

проф. Ю.В. Громик

Проректор з навчально-виховної
роботи та комунікацій

доц. Н. Б. Благовірна

